

Sosiaali- ja terveysministeriölle Suomen Olympiakomitean lausunto tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

VIITE: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta (VN/32784/2021)

Suomen Olympiakomitea lausuu otsikkoasiassa:

KORONATODISTUKSEN KÄYTÖN LAAJENTAMINEN

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan muutettavaksi tartuntatautilakia siten, että koronatodistuksen käytöstä säädettäisiin nykyistä laajemmin. Jatkossa koronatodistusta saisi edellyttää myös tilanteessa, jossa rajoitustoimenpiteitä ei muutoin olisi käytössä. Kyse on mahdollistavasta säännöksestä, joka säädettäisiin erityisesti oikeusvarmuussyistä. Koronatodistusta voisi edellyttää esimerkiksi yleisötilaisuuksissa sekä kuntosaleilla ja muissa urheiluun tai liikuntaan käytettävissä tiloissa.

Liikunnan ja urheilun toimialalla on laajaa halua käyttää koronatodistusta vapaaehtoisena terveyturvallisuustyökaluna rajoituksista riippumatta. Olympiakomitea, kuten kaikki yleisötilaisuuksia järjestävät tahot, esittivät jo tartuntatautilain edellisen muutoksen yhteydessä syyskuussa koronatodistuksen käyttömahdollisuutta vapaaehtoisena terveysturvallisuustoimenpiteenä.

Koronatodistus mahdollistaa urheilutapahtumien järjestämisen ja yleisön osallistumisen tapahtumiin terveysturvallisesti. Koronatodistuksen omaehtoisella käytöllä voitaisiin lisätä terveysturvallisuutta ja yleisön luottamusta palata tapahtumiin ja liikunta- ja urheilutiloihin. Tapahtumateollisuuden mukaan koronatodistuksen käyttömahdollisuudella on ollut positiivinen vaikutus asiakkaiden ostokäyttäytymiseen.

Urheilutapahtumia suunnitellaan pitkällä aikajänteellä. Tällä hetkellä valmistellaan useita urheilutapahtumia epätietoisuudessa tulevasta koronasäätelystä. Vapaaehtoisen käytön mahdollistaminen loisi tapahtumille selkeämmän näkymän ja järjestelyihin olisi mahdollista varautua ajoissa. Tämä tukisi urheilun toimialaa toipumaan koronaviruksesta sekä ennakkolisesti ehkäisisi pandemian pahenemista, jolloin tiukemmat rajoitukset voitaisiin välttää.

→ **Olympiakomitea kannattaa koronatodistuksen käytön mahdollistamista vapaaehtoisena terveysturvallisuustoimena myös silloin, kun viranomaisten määrittämiä rajoituksia ei ole voimassa. Mahdollistava lainsäädäntö tulisi saada voimaan mahdollisimman pian.**

KORONATODISTUKSEN KRITERIT

Olympiakomitea pitää erinomaisena luonnoksen tavoitetta siitä, että vakavalta covid-19-taudilta riittävässä suojassa olevien henkilöiden tulee edelleen voida osallistua mahdollisimman vapaasti yhteiskunnan eri toimintoihin. Tavoitteella edistetään elinkeinovapautta sekä sivistyksellisten oikeuksien toteutumista.

Valtioneuvosto on kuitenkin keskeyttänyt koronatodistuksen käytön asetuksellaan. Siksi tällä hetkellä esityksen tavoite siitä, että pienentyneessä vakavan taudin riskissä olevat henkilöt voisivat osallistua yhteiskunnan eri toimintoihin, ei toteudu. Koronatodistus tulisi palauttaa käyttöön mahdollisimman pian.

→ **Olympiakomitea esittää, että koronatodistuksella tulisi osoittaa, että henkilö on joko saanut täyden rokotesarjan tai sairastanut lääkärin varmentaman covid-19-taudin enintään kuusi kuukautta aiemmin.**

KORONATODISTUKSEN EDELLYTTÄMINEN KAIKILTA TILAISUUTEEN OSALLISTUVILTA

Ehdotetun 58 i pykälän kolmannen momentin mukaan toiminnanharjoittaja tai tilaisuuden järjestäjä voisi edellyttää koronatodistusta asiakkaalta tai osallistujalta. Yleisötahtumissa asiakkaiden ja osallistujien kanssa samoissa tiloissa toimii myös muita henkilöitä. Kirjaus jättää epäselväksi, voisiko myös näiltä henkilöiltä edellyttää koronatodistusta.

→ **Esitykseen tulisi selkeyttää, että toiminnanharjoittaja tai tilaisuuden järjestäjä voi edellyttää koronatodistuksen esittämistä asiakkaalta, alihankkijalta, näytteilleasettajalta, esiintyjältä, työntekijältä ja muilta henkilöiltä sekä toimintaan ja tilaisuuteen osallistuvilta.**

RINNAKKAISTEN RAJOITUSTEN HYÖDYNTÄMINEN SULKEMISEN SIJAAAN

Ehdotuksen mukaan aluehallintovirasto voisi velvoittaa päätöksellään toiminnanharjoittajia edellyttämään koronatodistuksen esittämistä. Sen sijaan, että viranomaisen määrää sulkua ja kieltää yleisötilaisuuden järjestämisen, tulisi ensin hyödyntää rinnakkaisia lievempiä rajoituksia. Esitys jättää kuitenkin epäselväksi, voisiko viranomaisen asettaa koronatodistuksen lisäksi myös muita rajoituksia.

→ **Esitykseen tulisi selkeyttää, että tilanteessa, jossa yleisötilaisuuksien kieltämistä harkitaan, tulisi viranomaisen käyttää ensisijaisesti lievempiä keinoja esimerkiksi rajoittamalla asiakaspaikkamäärää ja velvoittamalla toimijoita yhtäaikaaisesti edellyttämään koronatodistuksen esittämistä.**

ESITYKSEN VAIKUTUKSET

Koronapandemian vaikutukset urheilutapahtumiin ja urheiluun elinkeinona ovat olleet mittavat. Erityisen paljon haasteita alalle aiheuttaa rajoitustoimenpiteiden vaikea ennustettavuus. Koronarajoitusten tulisi olla tautitilanteeseen nähden oikeasuhtaisia ja niiden tulee perustua tutkimustietoon, asiantuntijankempeksiin ja kerättyyn näyttöön. Etenkin lasten ja nuorten harrastusrajoituksilla on arvioitu olevan mittavat haitat.

Liikunta- ja urheiluyhteisö on esittänyt syvän huolensa liikunnan ja urheilun taloudellisesta tilanteesta. Koronarajoitukset ovat aiheuttaneet huomattavia taloudellisia menetyksiä liikunnalle ja urheilulle. Koronatodistuksen palauttaminen ja laajentaminen lisää ennustettavuutta ja tukee toiminnan elpymistä etenkin, jos koronatodistuksen avulla voidaan välttää sulut. Koronatodistuksen palauttamisen ja laajentamisen ohella valtion tulisi mahdollisimman pian kompensoida rajoituksista johtuneet taloudelliset menetykset. Tukimekanismit tulisi aina ottaa käyttöön välittömästi rajoitusten asettamisen yhteydessä. Seuraavan lisätalousarvion yhteydessä tulisi päättää lisätuesta liikunnalle ja urheilulle.

Esityksen taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on hyvin huomioitu, että omaehtoisen käyttöönoton säätäminen lakiin lisäisi toimijoiden oikeusvarmuutta ja selkeyttäisi tilannetta, kun koronatodistuksen hyödyntäminen ei enää riippuisi jatkuvasti vaihtuvista rajoitusmääräyksistä. Tässä yhteydessä todetaan, että ”voidaan arvioida, että esimerkiksi konserttien ja esittävän taiteen alalla hyödynnetään käyttömahdollisuutta”. Myös urheilun alalla käyttömahdollisuutta tulisi hyödyntämään.

Lisäksi esityksen vaikutusten arvioinnissa tulisi yleisesti ottaa huomioon, että nykyisillä rajoituksilla on huomattava negatiivinen vaikutus urheilutapahtumiin sekä suomalaisten fyysiselle ja henkiselle hyvinvoinnille. Vähentyneet mahdollisuudet harrastaa liikuntaa ja seurata urheilua heikentävät hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Suomalaiset liikkuvat jo nyt terveyden ja hyvinvoinnin kannalta liian vähän, mikä tulee näkymään tulevina vuosikymmeninä terveydenhuoltomenojen kasvuna.

→ **Rajoituksilla on mittavat vaikutukset suomalaisten hyvinvointiin ja taloudelliseen toimintaan. Rajoituksia tulee asettaa vain, jos ne ovat välttämättömiä vakavien koronavirustautitapausten aiheuttaman liiallisen sairaalakuormituksen vähentämiseksi.**

→ Rajoituksista aiheutuvat taloudelliset menetykset tulee kompensoida niistä kärsiville toimialoille yhdenvertaisesti. Lisätalousarvion yhteydessä tulisi päättää lisätuesta liikunnalle ja urheilulle.

Helsingissä 17.1.2022

Mikko Salonen
toimitusjohtaja
Suomen Olympiakomitea